

Droogte teistert akkers, kikkers en vlinders

13 MEI 2020

Langdurige droogte en stevige wind: behalve spectaculaire beelden – zandwolken, duinvorming en dichtslibbende grachten - levert het landbouwers hoofdbrekens op. “Wanneer de wind vrij spel krijgt, vreet hij de vruchtbare toplaag aan en treedt er erosie op”, legt Jan Vermang, beleidsmedewerker Bodem bij het Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid, uit. Maar niet alleen de akkers leiden onder de weersomstandigheden. Ook vlinders en kikkers hebben last van de droogte.

Langdurige droogte en stevige wind: behalve spectaculaire beelden – zandwolken, duinvorming en dichtslibbende grachten - levert het landbouwers hoofdbrekens op. “Wanneer de wind vrij spel krijgt, vreet hij de vruchtbare toplaag aan en treedt er erosie op”, legt Jan Vermang, beleidsmedewerker Bodem bij het Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid, uit. Maar niet alleen de akkers leiden onder de weersomstandigheden. Ook vlinders en kikkers hebben last van de droogte.

Bij de term erosie denkt u misschien aan neerslag en wateroverlast die vruchtbare grond doen wegspoelen. Maar de wind kan net zo'n verwerend effect hebben. “Het komt minder vaak voor, maar ongewoon is het niet”, zegt Jan Vermang, beleidsmedewerker Bodem bij het Departement Omgeving van de Vlaamse Overheid. Bovendien kan winderosie overal toeslaan. Onderzoekers van de UGent identificeerden de percelen en gemeenten die er kwetsbaarder voor zijn. Daar zitten onder meer zandig Vlaanderen (met Varsenare) en de noordelijke Kempen (met Hoogstraten) bij. Zandbodems dus. Niet toevallig streken met grote akkers.

De Vlaamse akkers zijn de jongste decennia kwetsbaarder geworden voor erosie. “Er zit minder organisch materiaal in de bodem, waardoor er een bindmiddel ontbreekt”, legt Jan Vermang uit. “Er blijven minder oogstresten achter en de bodem is door bewerking fijn gelegd. Ook zijn de hagen die veel velden omzoomden, verdwenen, samen met hun windbrekende effect. In de periode voordat nieuwe gewassen uitkomen en de bodem vasthouden, zijn de velden blootgesteld aan de wind.”

Zijn advies om je te wapenen tegen winderosie: leg hagen aan, zaai een bodembedekker of oriënteer de akker loodrecht op de heersende wind. Want een aangetaste toplaag herstel je niet vlug. En er is niet alleen het verlies van bodem. Het stuivende zand kan de prille plantjes (bieten, mais, groenten) bedelven of beschadigen, als een zandstraler. “Over winderosie of schade zijn er bij Boerenbond nog geen meldingen binnen”, laat woordvoerster Vanessa Saenen weten. “Maar dat de landbouwers kampen met de droogte, lijdt geen twijfel.”

Andere slachtoffers van de aanhoudende droogte: vlinders en kikkers. In Nederland wijst onderzoek uit dat de afgelopen jaren 50 tot 60 procent van de populaties beekprikken en rivierdonderpadden in beken bedreigd is omdat de leefgebieden droogvielen. “In Vlaanderen speelt hetzelfde probleem”, zegt Peter Engelen van Natuurpunt. “Omdat de grond uitdroogt, vinden de kikkers geen slakken en regenwormen meer. Het aantal eicellen dat een vrouwelijke heikikker bijvoorbeeld na de winterslaap aanmaakt, hangt af van haar hoeveelheid vetcellen. Hoe minder eten ze vinden, hoe minder vetcellen en hoe minder eicellen.”

De situatie is nog dramatischer voor het vlinderbestand. De kleine heivlinder en kommavlinder zijn zo goed als verdwenen. Ook verschillende libellensoorten dreigen te verdwijnen. “Het effect van de droogte van dit voorjaar zullen we pas later zien, maar het ziet er niet goed uit”, vreest vlinderexpert Wim Veraghtert van de Bond Beter Leefmilieu.

“Door de droogte van 2018 en 2019 hebben heel wat vlinderpopulaties klappen gekregen”, gaat Wim Veraghtert verder. “De dagpauwoog, die zich op brandnetels nestelt, is door de droogte bijna verdwenen. De larven hebben het niet overleefd op de dorre plantjes. Ook de Limburgse heivlinder heeft er erg onder te leiden. De hittegolven van vorig jaar waren de druppel. Tot voor kort zat er ook een grote populatie kommavinders in Lommel, maar die is nagenoeg weg. Het is dus hopen op wisselvallig weer.”

Bron: De Standaard / Het Belang van Limburg

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T •
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)

[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)

[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)